

1 Tesarūn

Paulo 'ga Silasi 'ga retee awau watau kwe pe amunawa tesirūmera pype. A'ere 'gã kwa 'gã kwawi etee amunawa mū pyu. Awau 'gã Tesarūn ipe etee opytau. Muapyra morowykye'ema magwapa. A'e pe Paulo 'ga Jejui 'ga mome'wau 'gã nupe. A'eramū 'gã kwaiwete 'ga remimome'u rerowiaa. A'eramū 'ga renupara 'gã ajemogyau Jejui 'ga rerowiaaramū.

A'eramū erowiare'ema 'gã ajuerekoayau 'gã nee. “Ma'ja are 'gã Paulo 'ga rerowiaa 'ū? 'Gã tete 'ã oo ekoete ajemogyau Paulo 'ga remimome'u rerowiaaramū a'i kūi”, 'jau 'gã ajaupe.

A'eramū 'gã a'eramū Paulo 'ga pyyg are afuew-eramū. A'ere 'gã Paulo 'ga nuesagi rakue. A'eramū Jejui 'ga rerowiaara 'gã Paulo 'ga moka'jamukaa ppytunimū. “Ere ewau ore wi nū”, 'jau 'gã 'ga upe, 'gã 'ga a'gwau Jejui 'ga rerowiare'ema 'gã nui.

A'eramū 'gã a'eramū awau'jape'ema aipoa amunaw ipe. Ka'arana etee 'ga imonou ikwasiaa 'gã nupe. “A'jea futar iki Jejui 'ga perowiat rai'i”, 'jau 'ga imonou ikwasiaa ka'aran are 'gã nupe rakue.

¹ Ka'arana je akwasiat Tesarūn ipewaramū pē nupe. Jejui 'ga rerowiaara 'ã pēē, Jarejuwarete 'ga remiayuwa pēē. Janejararete 'ga, Jejui Kristu 'ga remiayuwa nanē pēē nū. A'eramū je ka'arana kwasiaa pē nupe. Je 'ã Pauloa. Silasi 'ga, Timoteo 'ga. Mīmera 'gã ako 'au je pyri. A'eramū ore ka'arana kwasiaa imonou pē nupe pē mu'jau Jarejuwarete 'ga remifutar are.

Jarejuwarete 'ga resagea pē nerekoa je afutat. Pē mopy'ata'waa nanē je ifutaa nū.

'Gā nee Jarejuwarete 'ga muorypawet

²⁻³ Jarejuwarete 'ga upe ore oroje'ega monoi pē nee jepi. Oreku'ia ore rerekou pē nee. A'eramū ore 'jau Jarejuwarete 'ga upe: “Oreku'i ore Tesarūn ipewara 'gā nee”, 'jau ore 'ga upe jepi. “Gā 'ā ene rerowiat tāmējē ajemogyau. A'eramū 'gā mama'e apou eneje'eg imū etee futat”, 'jau ore 'ga upe jepi. “Gā 'ā iporomutat ene ree nanimenime. A'eramū 'gā eneporowykya etee iapou”, 'jau ore 'ga upe jepi. “Jejui 'ga rura 'gā wapesak ajemogyau. A'eramū 'gā opoire'ema ene wi. Ene rerowiare'ema 'gā amū 'gā nerekou tyweaete agawewi. A'etea 'gā nopoiri ene wi. Ene rerowiat ete tāmējē 'gā ajemogyau”, 'jau ore 'ga upe oroje'ega monou, pē mome'wau jepi. A'eramū ore araku'iramū arakou pē nee jepi.

⁴ Pēē 'ā a'jea futat orerewirera 'jawe oree. Kūjāmeramū pēē pejemogyau orerenyra 'jawe oree. Jarejuwarete 'ga remiayuwamū pēē pejemogyau. A'eramū 'ā pēē pejemogyau orepytuna 'jawewaramū oree. A'jea futat Janeruwarete 'ga poromutaramū pē nee. A'jea futat 'ga pē pyrūi pē mogyau wemiayuwamū rakue. A'ea jane sikwaap. ⁵ Ymā ako ore oi morogyta esage mome'wau pē nupe ikue, Jejui 'ga mome'wau pē nupe ikue. “Jejui 'ga 'ā Janeruwarete 'ga ra'yraretea. 'Ga amanū janetywera mepyau 'Uwarete 'ga upe rakue”, 'jau ako ore 'ga mome'wau pē nupe ikue. “Je katu'og

ape, ojeupe 'eramū 'ga pē katu'ogi pē mogyau wemiayuamū”, 'jau ako ore pē nupe ikue.

Naoroporogyta etee rūi ako ore arawau pē nupe ai'i. Jarejuwarete 'ga remiapoā we futat ako ore esaukaa. Mama'ea ako ore iapou 'ga pājē mū etee pē neape ikue. Ore a'jea futat orokwaap, “ga pājē mū ore mama'e apoi” 'e kwaapa. “Janeruwarete 'ga jane katu'oga afutat” 'ea nanē ore ikwaapa nū. A'eramū 'ā pēē 'ga rerowiaa pejejemogyau. Arako esage ako ore pē pype ikue. Orereko esagea 'ā pekwaap. Au'jete ore resak pejepe. ⁶ A'eramū ako pēē pejejemogyau esage ore 'jawe ikue. Jarejararete 'ga ree nanē pejejemu'jau nū.

Pejejeupe Jejui 'ga rera mome'uramū ako pejeku'iramū pejejemogyau ee ikue. A'ere 'gā amū Jejui 'ga remiayuamū pē nekoramū pē nerekou tyweaete. Jejui 'ga rerowiare'ema 'gā pē nerekou tyweaete agawewi. A'etea pēku'i etee futat pejejemogyau oreje'eg are. Janeruwarete 'ga 'Agesagea pē nerekou pē maku'iukaa etee futat. ⁷ A'eramū 'ā Masetoni ywy pewara 'gā pēneko esage resaka 'ā rai'i. Akaja ywy pewara 'gā nanē 'ā esaka nū. Pēnemiapoā 'gā wesak. Pēnemimome'ua nanē 'ā 'gā enupa nū. A'eramū 'gā, Jejui 'ga rerowiaara 'gā mama'e esage apou pē 'jawe. ⁸ Jejui 'ga je'ega pemome'u pejejemogyau. A'eramū 'ā pēnemimome'ua okwasi'wasi'wau Masetoni ywy pewara 'gā nupe. Akaja ywy pewat, amunap tesirūmera pypewat. Mīmera 'gā nanē 'ā enupa rai'i nū. 'Awamū Tesarūn ipewara 'gā amū Jejui 'ga rerowiaa 'ea awau okwasi'wau amunawa moy-moyka. A'eramū ore a'eramū pē mome'wawe'em 'gā nupe. “Okwaap futat na'gā 'ā ne'ā”, 'jau ore

arajaupe. ⁹ 'Gã we futat pē mome'u oree. “Awamū Tesarūn ipewara 'gã Jejui 'ga rerowiaara futat”, 'jau 'gã oree. “Ymā te 'gã nokwaawi futari Jarejuwarete 'ga ikue. Jejui 'ga nanē 'gã ikwaape'ema nū. Maira'me a'agawa 'gã imuorypa erekou jepi. A'ere ako ereo peu 'gã mu'jau Jarejuwarete 'ga ree. Jejui 'ga nanē ako ene imome'wau 'gã nupe ikue”, 'jau 'gã oree imome'wau. “Eneje'ega renupawe 'gã amū opoia maira'me a'agawa rerowiarawi. A'eramū 'gã Jejui 'ga rerowiaaramū ajemogyau nū. Jarejuwarete 'ga etee 'gã amuoryp 'awamū”, 'jau 'gã pē mome'wau oree. ¹⁰ “Tesarūn ipewara 'gã Jejui 'ga rura wapesak ajemogyau, Jarejuwarete 'ga ra'yrarete 'ga rura rapesaka ajemogyau”, 'jau 'gã oree pē mome'wau ai'i. “Ga manū re Janeruwarete 'ga Jejui 'ga moferapa rakue nū. A'eramū 'ga anure 'ua werowiaaramū jane rerawau jane mogyau ywag ipe ojepyri, 'jau Tesarūn ipewara 'gã oree imome'wau”, 'jau 'gã pē mome'wau oree. “Anure te nipo ajee Jarejuwarete 'ga rerowiare'ema 'gã jerekoukat tyweri futari 'ga upe, wapyae'emawer ipe etee futat nipo 'gã ojemonoukaa mama'eukwaawa rapyaw ipe 'ga upe. Wa'yra 'ga rerowiaaramū te nipo ajee 'ga najane rereko tywera'uweri, 'jau Tesarūn ipewara 'gã amū oree”, 'jau Masetoni ywy pewara 'gã pē mome'wau oree.

2

Jarejuwarete 'ga remiapofer are 'gã muea'aawet

¹ Naoroo tee rūi ore pē pyri ikue. Pēē 'ã ako Jejui 'ga perowiat 'ga renupa ypy we ikue. ² Pē pyri oroo

enune ore arawau ajepeja amunaw ipe ra'ne, Firi-
 posi pe ra'ne arawau ikue. A'e pe peuwara 'gã ore
 munepa, ore mŷina moromunepawa pype. Ore
 kurapa nanē 'gã kypyre'emete nū. Ore rerekou ty-
 weaete agawewi futat 'gã. A'etea ore norokyjei fu-
 tari arawau Jejui 'ga mome'wau pē nupe. A'eramū
 ako ore orojewi 'gã poir ire arawau pē pyri
 ikue. Janeruwarete 'ga ore mogyjaukare'ema fu-
 tat. A'eramū ako ore arawau Jejui 'ga mome'wau.
 'Ga rera renupawe ako pēē 'ga rerowiaa ikue.
 A'ere ako je 'i ko: “Naoroo tee rūi ore pē pyri”,
 je 'i ko. ³ “Pe'je pēē Jejui 'ga rerowiaa”, 'jau ako
 ore pē nupe arakou ikue. Nore'mea'uweri ore
 pē nupe. A'jea futat ore 'ga mome'ui pē nupe.
 Namama'e tywera rūi te 'ã ore oromome'u pē
 nupe ikue. 'Ga kwaawukaa te ako ore oi pē nupe
 ikue. Mama'e esagea etee 'ã ore imome'wau pē
 nupe. ⁴ Jarejuwarete 'ga remifutar imū etee ako
 ore Jejui 'ga mome'wau ikue. Janeruwarete 'ga
 te ako ore mogy omome'waramū pē nupe ikue.
 'Ga muorypawamū te 'ã ore iapoi. Natesirūmera
 'gã muorypawamū rūi te 'ã ore iapoi. Ku'jywa 'ga
 ore kwaap katu katu futat. “Je futat tāmējē 'gã
 na'e. Mama'e a'jea etee futat 'gã omome'u ra'e”,
 'jau Janeruwarete 'ga oree.

⁵ Nore'mea'uweri ako ore arawau pē nupe ai'i.
 “Pēē pēnesagesage ra'e”, 'jawe'em ako ore pē nupe
 ikue. Nananuara rūi ako ore imome'wau pē nupe
 orojee pēporomutaawamū ikue. A'jea futat ako ore
 oi Jejui 'ga mome'wau pē nupe ikue. Naka'aranūū
 are rūi ako ore oi oroporogytau pē nupe ikue.
 Jejui 'ga mome'wau te ako ore oi pē nupe ikue.
 Janeruwarete 'ga ore kwaap katu katu futat. ⁶ “Pēē

'ā pēnesagesage, pe'je oree”, naru'ei ako ore pē nupe ikue. Tekotee 'gā nupe nanē ako ore aipo 'jawe'em ikue nū. Jarejuwarete 'ga je'eg imū etee futat ore oi Jejui 'ga mome'wau pē nupe. ⁷ Ore 'ā Jejui 'ga remimonofera futat. A'eramū ore “mama'ea peapo amū oree”, 'javarū ore pē nupe numiamū. A'ere ako ore aipo naru'ea'uweri pē nupe ikue. Sā'ā kūjā wa'yra pita'gī are ijejukaa. Wa'yra upe mama'e murukare'ema ojeupe. Nan tee futat ore jejukai pē nee. ⁸ Oreporomutat wejue ore pē nee. Ma'eramū 'ā ore Jejui 'ga mome'ui pē nupe. Aruapisi are ifuewet ma'e 'gā nesaka mi-amū amunipo 'ā ore noropoiru'eweri futari Jejui 'ga mome'u awi pē nupe. ⁹ Pē pype arakou ako ore oroporowykyau arakou ikue. Au'jeteramū ako ore oroporowykyau arakou ikue. Wyra pirera ore iapou 'ogamū. A'eramū ore ime'ega ka'aranūū are orojeupe. A'eramū ako ore “ka'aranūū pemut ape oree”, 'jawe'em arakou pē nupe ikue. A'eramū ako ore Jarejuwarete 'ga je'ega etee imome'wau pē nupe ikue.

¹⁰ Pē pype arakou ako ore mama'e tywera apowe'em ikue. Ajeteetewi arajemogyau Jarejuwarete 'ga upe pē pype ikue. A'eramū tekotee 'gā ore ago'wawe'em. A'ea pekwaap. Janeruwarete 'ga nanē ikwaapa nū. ¹¹ Sā'ā ae kūima'eramū wa'yra mu'ea mama'e apo are. Nan tee futat ore pē mu'ei ee. ¹² “Pepoit kasi Jarejuwarete 'ga rerowiar awi ne. 'Ga remifutar imū etee mama'ea peapo pejemogyau”, 'jau ako ore pē nupe ikue. “Peko esage ki 'ga upe. 'Ga muorypawa etee iapou pejemogyau”, 'jau ako ore pē nupe ikue. 'Ga 'ā pē mū'ē ojeupe

wemiayuwamū. Anure nipo 'ga pē monou pē mogyau ojepyri. Peu futat nipo pē esage ma'e 'ga resaka. A'eramū ore 'ga remifutar imū etee mama'e apoukaa pē nupe.

¹³ Pē pyri arakou 'ā ore Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wau pē nupe jepi. A'eramū ako pē erowiaa pejemogyau ikue. A'eramū pē 'jau pejejaupe: “Nakūima'e tee 'ga je'ega rūi futat ra'e. Janeruwarete 'ga je'ega futat ra'e”, 'jau ako pē pejejaupe ikue. A'eramū ako pē 'ga rerowiaa. Oje'ega renuwamū 'ga 'ā pē katu'oka oje'jawe. Pē muea'aa oje'jawe mama'e are. A'eramū ore 'jau Jarejuwarete 'ga upe: “Au'jete eje'ega ererowiarukat 'gā nupe”, 'jau ore 'ga upe pē nee jepi. ¹⁴ Jeju 'ga rerowiaaramū pē nekoramū, pēpytuna 'gā, 'ga rerowiare'ema 'gā pē nereko tyweretei rai'i. A'ere napeu etee rūi 'ga rerowiare'ema 'gā 'ga rerowiaara 'gā nereko tyweretei. Judeja ywy pe nanē futat 'gā iapoi rai'i nū. ¹⁵ Ymā te judeu ypy 'gā Janeruwarete 'ga je'ega mome'wara 'gā apisau rakue. 'Awamū 'ā 'gā Jeju 'ga miamū ijukau rai'i. Janejararete 'ga 'gā ijukau rai'i nū. Ore nanē nū. Ore nanē 'gā ore mujānukaa pe awi, Jerusareg awi. Peu 'gā ore momytaukare'ema. Aipo apoara 'gā Jarejuwarete 'ga mamara'neukat ojee. ¹⁶ A'ere 'gā judeue'emamū pē nupe Jeju 'ga mome'u awi ore momig awi afueweramū numiamū. A'ere aipo 'gā Janeruwarete 'ga mamara'neukareteetei ojee. A'eramū 'ga 'awamū 'gā nerekou tyweaete ee.

Paulo 'ga 'gā nesaga'upa

17 Orojot ete ako ore pē nui ikue. Pē pyri orepytaweramū numiamū. A'eramū ore aru'arasigamū arajemogyau pē nee orojea'aramū. “Gā pyri soo 'jau”, 'jau ore arajaupe numiamū.

18 “Soo 'gā nesaka 'jau”, 'jau'japa je tepytuna 'gā nupe jepi numiamū. A'eramū ore oro'wya jepi numiamū. A'ere nānēwējēmī. Mama'eukwaawa 'wyriara nore monoukari ete nipo 'ā.

19 Jejui 'ga rerowiarāmū pēē 'ā ore maku'iu. Jejui 'ga ruramū nipo ore arawau 'ga pyri. A'eramū nipo ore 'jau 'ga upe: “Tesarūn ipewara 'gā nupe ako ore ene mome'ui ikue. A'eramū 'gā ako kwaiwete oreje'ega rerowiaa ikue. A'eramū 'gā ajemogyau ene rerowiaaramū. 'Gā 'ā ene rerowiat nanimenime ajemogyau”, 'jau nipo ore 'ga upe, 'ga pyri oroo re. A'eramū nipo 'ga 'jau oree: “A'jea. Jeporowykya peapo esage, je'eawer imū etee ra'e. A'eramū je teku'iramū tekou pē nee. Au'jete peapopap je'eawer imū etee rakue”, 'jau nipo 'ga oree, ojepyri ore oramū. 20 Nitywi 'gā amū ore maku'iu pēē 'jawe. Pē nee ore jerowiari arajemogyau.

3

1-2 Orereaitepaw ore pē nee pēnera renupe'ema. Oreporesagiwer ore pē nee numiamū. A'ere ore norooarūi. A'eramū ore pē nesaga'upa arakou. A'eramū ore Timoteo 'ga etee imonou imoporogytaukaa pē nupe. “Simono ene 'gā nesaka jarejee 'jau”, 'jau ore 'ga upe ai'i. “Au toropyta Atenasi pe ene rapesaka 'jau”, 'jau ore 'ga upe. Timoteo 'ga orerewirera 'jawe. Jarejuwarete 'ga porowykya 'ga wapo ore pyri ikue. Jejui 'ga mome'wara

'ga ore 'jawe. A'eramū ore a'eramū 'ga monou 'ga moporogytaukaa pē nupe. “Tesarūn ipewara 'gā te 'ā Jejuī 'ga werowiat. A'ere 'gā ināinānī'ī etee Jejuī 'ga kwaawi. A'eramū ene ewau 'gā mu'jau esagesage 'ga ree. A'eramū 'gā ajemogyau erowiaa a'jea futat”, 'jau ore Timoteo 'ga upe ai'i. “Pepoir awi Jejuī 'ga rerowiar awi, 'jau ki ene 'gā nupe”, 'jau ore 'ga upe. ³ “Pejereko tywereteramū miamū kasi pepoit Jejuī 'ga rerowiar awi ne, 'jau ki ene 'gā nupe”, 'jau ore 'ga upe. “Jejuī 'ga rerowiaara 'ā jane. A'eramū 'gā amū jane rerekou tyweaete. Sā'ā ae yara mura imomora 'y pe esaga, ijerewa resaga. Nan tee futat Janeruwarete 'ga jane rereko tywerukari 'gā nupe. Taesak 'gā a'jea futat tejerowiara 'jau kwy, 'jau nipo 'ga janee, 'jau ki ene 'gā nupe”, 'jau ore 'ga upe ai'i. ⁴ Pē pype arakou ako ore imome'ui pē nupe ikue. Pē nereko tywerete'ema uwe ako ore 'jau pē nupe ikue. “Awamū pēē Jejuī 'ga rerowiaara. A'eramū nipo 'ga rerowiare'ema 'gā pē nereko tyweaete”, 'jau ako ore pē nupe jepi. A'jea futat ore 'i pē nupe. Ore'eawer imū etee futat nipo 'gā pē nereko. ⁵ A'eramū je 'jau tepytuna 'gā nupe: “Maran gatu nipo 'gā jaruete ajemogyawe'em. Mama'eukwaawa 'wyrīara nipo 'gā omomoirukat Jejuī 'ga rerowiar awi rai'i?” 'jau ore arajaupe. “Simome'u ekoete nipo jane Jejuī 'ga 'gā nupe rakue?” 'jau ore arajemogyau pē nupe. A'eramū ore a'eramū kweramū Timoteo 'ga monou pē ne-saka kamēšīete imoporogytaukaa pē nupe.

'Gā nera Paulo 'ga maku'iu

⁶ A'eramū 'ga awau pē nesaka ikue. 'Awamū 'ga 'ua pē mome'wau oree nū. “Tesarūn ipewara 'gā, Jejuī 'ga rerowiaara 'gā ajemogy je 'ga rerowiaa. Nopoiri futari 'gā 'ga rerowiar awi”, 'jau 'ga 'ua pē mome'wau oree. “Gā ojejuka je ajuee”, 'jau 'ga oree pē mome'wau. “Pē nee nanē 'gā nea'aramū je ajemogyau nū”, 'jau 'ga oree. “Pē nesaga'upa 'gā ajemogyau. Sā'ā pēē 'gā nesaga'uwa. Nan tee futat 'gā jemogyi pē nesaga'upa”, 'jau 'ga oree imome'wau.

⁷ 'Ga pē mome'ua ore maku'iu pē nee. Mama'e tesirūa te ajee ojeup oree ai'i. 'Gā amū ore rerekou tyweaete ai'i. A'ere a'e pype Timoteo 'ga ruri pē mome'wau oree. ⁸ A'eramū pē mome'ua oreku'i mojerana ore ree. 'Ga rerowiarareteramū pejemogyramū nipo oreku'iramū arakou pē nee. ⁹ Jarejuwarete 'ga upe ore oroporogytau jepi. “Tesarūn ipewara 'gā, eneremiayuwa 'gā ene rerowiat ajemogyau. A'eramū ore a'eramū araku'iramū arakou 'gā nee”, 'jau ore 'ga upe jepi. ¹⁰⁻¹¹ Jarejuwarete 'ga upe oroporogytau arakou. Au'jeteramū oroporogytau arakou. “Tene ore oi peu 'gā pyri 'gā mu'jau esage ene ree”, 'jau ore 'ga upe jepi. “Tojemogyppyyk katu katu 'gā ene ree 'jau”, 'jau ore Jarejuwarete 'ga upe. Jejuī 'ga janejararetea. 'Ga upe nanē ore 'jau nū. “Ore poar iki pejepe, ore mojewyrukaa 'gā pyri”, 'jau ore 'gā nupe arakou. ¹² Pēporomutat pejejemogyau pejejee. Tekotee 'gā nee nanē pēē pejeporomutaramū nū. A'eramū ore 'jau Jarejuwarete 'ga upe arakou: “Iporomutat 'gā ajuee. Ojejuka esage 'gā ajuee. A'eramū ene 'gā poaa 'gā mojejukau esage a'eramū taetu ajuee”, 'jau ore 'ga upe oro-

porogytau pē nee arakou. Sā'ā oreporomutara pē nee. Nan tee futat pēporomutaramū pejejee. ¹³ “Epoar iki 'gā. Emamuakar iki 'gā mama'e tywera apoukare'ema 'gā nupe”, 'jau ore Jarejuwarete 'ga upe pē nee arakou. A'eramū 'ga aipo apo re pēē mama'e tywera apo futare'ema. A'eramū nipo pēē Jejui 'ga ruramū pejejemogyau esage 'ga upe. Anure nipo Janejararete 'ga ojewya wemiayuwa 'gā nerua ojeupi. Aipo 'ara rupi nitywi futari pē kwaukaara 'gā amū.

4

Jarejuwarete 'ga ki pemuoryp

¹⁻² Pē pype arakou ako ore pē mu'jau Jarejuwarete 'ga remifutar are ikue. “Pejejemogyau esage Jarejuwarete 'ga pemuoryp”, 'jau ako ore pē nupe ikue. “Ga je'eg imū etee pēē mama'e apou”, 'jau ako ore pē nupe ikue. Pēnea'ar iki ore'eawer are. “Pe'je pejejemogyau Jejui 'ga 'eawer imū etee futat”, 'jau ako ore pē nupe ikue. Jejui 'ga 'ā pējararetea. 'Ga futat ako aipo ore mu'eukaa pē nupe ikue. A'eramū ki pēē ore'eawer imū etee futat pejejemogyau esage a'jea futat. 'Ga remifutar imū etee futar iki pēē mama'e apou 'ga upe. ³ Mama'e tywera apowe'em futat. Peko esage a'jea futat 'ga upe. Kūima'eramū pejekowe'em pejejemirekoe'em are. Pejejemireko are etee ki peko. Kūjānamū nanē kasi pejemene'ema peenūi pejejefue ne. Pejemena etee ki pereko. Aipoa esage Janeruwarete 'ga upe.

⁴⁻⁵ Kūima'e 'gā nupe nanē ore 'jau nū: Peko kasi Jejui 'ga rerowiaare'ema 'gā 'jawe etee ne. 'Gā

'ā oo akou wemirekoe'ema mue are etee kwe pe watau. Kūjā mue are etee wea'aramū ajemogyau. A'ere kasi nan peko ne. Pejejemireko are etee futar iki pēnea'at. ⁶ 'Ga rerowiaaramū 'ā jane jarejuewireramū juejue futat. A'eramū kasi pēē, “Jerewirera 'ga remirekoa te nā'ā re'ā”, pe'je ne, ipojekawe'em erawau pejejau ne. Aipoa apoara 'gā nipo Janeruwarete 'ga erekou tyweaete ee. Aipoa ako ore oromome'u pē nupe ikue. A'eramū ore imome'wau'japa pē nupe nū. ⁷ Janeruwarete 'gā jane mū'ē werowiare'ema 'gā nui mama'e tywera apoukare'ema janee, jane mogyau esage wowase. ⁸ Najema'ea rūi futat jeje'ega poromū. Janeruwarete 'ga je'ega te poromū. Janeruwarete 'ga 'ā jane upe U'agesage muara. 'Ga 'eawera etee 'ā je amome'u pē nupe. A'eramū aipo renupare'ema 'gā Janeruwarete 'ga je'eganupe'ema futat.

⁹ Janeruwarete 'ga ako pē mu'e pejejee pēporomutar are ikue. Ma'eramū 'ā 'awamū pejejuka esage pejejee pejejemogyau. A'eramū je aipo are ka'arana kwasiare'ema pē nupe. ¹⁰ Jejui 'ga rerowiaara 'gā nee pejejejukau esage pejejemogyau, Masetoni ywy pewara 'gā nee. A'eramū ki pēē pejejejukau esage 'awamū taetu 'gā nee pejejemogyau. ¹¹ “Pejemuawapir iki pejejemogyau 'gā pype. Pēmara'ne kasi pejejee ne. 'Gā ago'wawe'em 'gā porowyky are. Pejeporowykya etee futat iapou pejejee pejejemifutara muawamū. A'eramū pēē mama'e renūine'ema pejejemogyau 'gā nupe”, 'jau ako je pē nupe ikue. A'eramū ki pejejemogyau pejejeupe je'eawer imū etee futat. ¹² Aipo apo

re Jejuī 'ga rerowiaare'ema 'gã oporomutaramũ pẽ nee. A'eramũ nipo 'gã 'jau: "A'jea futat Jejuī 'ga rerowiaara 'gã nesageramũ", 'jau nipo 'gã ajaupe, pẽ nesakawe.

Janejararete 'ga ruap

¹³ 'Awamũ ore pẽ mu'ei amanũ ma'efera 'gã nee, Jejuī 'ga rerowiaara 'gã nee. Pẽ'arasig kasi pejemogyau 'gã nee ne. Jejuī 'ga rerowiare'ema 'gã i'arasig futat ajemogyau. A'ere 'gã nuapesagi Jejuī 'ga rura. A'eramũ 'gã a'eramũ u'arasigamũ futat ajemogyau. A'ere jane naani. 'Ga rura jane siapesak jarejemogyau. A'eramũ jane jare'arasige'emamũ jarejemogyau. ¹⁴ Amanũ re 'ã Jejuī 'ga ferawī rakue nũ. Oferaw ire 'ã Jejuī 'ga awau ywag ipe rakue nũ. A'eramũ 'ga amanũ'u'jape'ema. A'ea 'ã jane sikwaap. Anure nipo Janeruwarete 'ga Jejuī 'ga mojewya 'ga mua 'awa ywy pe nũ. Jejuī 'ga 'ua ojewya nũ. 'Ga ruwa 'ga 'ga rerowiaara 'gã nerojewyrukaa 'au 'ga upe, amanũ ma'efera 'gã nerojewya erua. A'eramũ jane a'eramũ jare'arasige'emamũ 'gã nee.

¹⁵ Ojewyr are Janejararete 'ga jane mu'jau. A'eramũ 'ã jane ikwaapa. 'Ga jewyawa rupi 'ga rerowiaaramũ jane jarewau jarejeupia 'ga rowosõu. Amanũ ma'efera 'gã na'ne awau 'ga rowosõu. A'ere imanũ'e'emamũ jane jarewau 'ga repejãna 'ga rowosõu. ¹⁶ Aipo 'ara rupi Jejuī 'ga ruri ojypa wafukaita wemiayuwamũ jane upe. Ywagipewara 'gã 'wyrīara 'ga nanẽ futat nipo wafukaita nũ. A'ere nipo 'ga jumi'aranũũ pyi 'gã nupe. A'eramũ nipo jane Kristu 'ga rerowiaaramũ jarewau jarejeupia 'ga rowosõu. Amanũ ma'efera

'gã na'ne 'ga imonou imowywya ywy awi. Ywy awi amũ'è re 'gã awau ojeupia Kristu 'ga repejãna. ¹⁷ A'ere jane imanũe'emamũ jarewau jarejeupia jarejatykau 'gã nee 'ga rowosõu ywasiga pype. Wowosĩmaw ire nipo 'ga wemiayuwamũ jane rerawau erojewya 'Uwarete 'ga pyri. A'eramũ jane peu futat jarejemogyau nakwaparimũ rũi 'gã pyri. ¹⁸ A'eramũ pẽẽ pejewau aipo mome'wau 'gã nupe kwe pe. Kasi 'gã jemogyi u'arasigamũ 'gã nee ne, amanũ ma'efera 'gã nee ne, Jejui 'ga rerowiaara 'gã nee ne.

5

Jejui 'ga rapesakap

¹⁻² “Maranime sipo ajee Jejui 'ga ruri werowiare'ema 'gã nerekou tyweaete?” 'jau nipo pẽẽ pejejaupe. Aipo pe'je kasi ne. “A'e rupi nipo 'ga ruri”, naru'ei ore pẽ nupe. “Nikwaawi jane 'ga ruawa”, 'jau ore pẽ nupe jepi. Sã'ã muna'ywa. 'Oga jara 'ga muna'ywa rura kwaawe'ema. Nan tee futat jane Jejui 'ga ruawa nikwaawi. ³ Owaẽm erujewi futat nipo 'ga ruawa upe. A'eramũ jane jarejemogy esage are etee futat jarejea'aramũ. “Nitywi mama'e tywera jane ree”, 'gã 'eramũ nipo iwaẽmi erujewi 'gã nereko tyweawa upe. Sã'ã kũjã ka'jame'ema wa'yray awi. A'eramũ 'ã ojemouaga etee wa'yray upe. Nan tee futat Jejui 'ga rerowiare'ema 'gã aipoa 'ara rupi noka'jamarũi wereko tywer awi. Taka'jam 'jau nipo 'gã ojeupe numiamũ. A'ere nipo 'gã noka'jamarũi futari wereko tywer awi. Naako tywet nana'nĩ pype rũi futat 'gã awau poromũ.

4 A'ere pēē Jarejuwarete 'ga pekwaap. A'eramū ki pēē mama'e tywera apowe'em Jejuī 'ga jewyra poromukuran. A'eramū 'ga rura jane mopiryyite'ema. Sā'ā muna'ywa 'ga amū pyyga erujewi 'ga mopiryyja. Nan kasi pejemopiryyjukat 'ga upe ne. Naypytunimū wata ma'e 'jawe rūi pēē. Ypytunimū wata ma'e 'gā nuesagi mama'ea. Jarejuwarete 'ga je'ega kwaapare'ema 'gā ypytunimū wata ma'e 'jawe. A'eramū 'gā mama'e tywera apou akou. Janeruwarete 'ga remiaporama kwaape'ema futat. “Ojewyt nipo Jejuī 'ga werowiare'ema 'gā nerekou tyweaete” 'e kwaape'ema. 5 A'ere pēē nanarūi. Pekwaap futat 'ga je'ega ore 'jawe. A'eramū jane juejue 'ga remiaporama kwaapa, Jejuī 'ga jewyra kwaapa. 'Arimū wata ma'e 'jawe jane. Sikwaap jane mama'ea. 6-7 A'eramū ore 'jau pē nupe: “Pe'je sajemogy 'ga rapesaka”, 'jau ore pē nupe. “Pe'je sajemu'akwaap mama'e tywera apo awi 'ga rura poromukuran”, 'jau ore pē nupe. Jejuī 'ga rura rapesakare'ema 'gā oset ma'e 'jawe futat ajemogy. Nokwaawi futari 'gā mama'ea. Eawyryp ma'e 'jawe nanē 'gā mama'e kwaape'ema. I'akwaawe'ema 'gā. A'eramū 'gā mama'e tywera apou akou.

8 A'ere jane nanarūi. 'Arimū wata ma'e 'jawe jane. Jane'akwaap jane. A'eramū ore 'jau pē nupe: “Pe'je sajemogy esage 'ga upe. Pe'je sajemu'akwaap mama'e tywera apo awi”, 'jau ore pē nupe. Jejuī 'ga rura poromukuran sirowiat 'ga nanimenime 'jau, janeporomutat 'ga ree 'jau, janerea'at jarejemogyau 'ga ree. Aipo apoaramū jarejemogyau jefaruu 'jawe. Itajuaity rerekwara

'jawe jane jemogyi. Itajuaitya jefaruua wereko imunepa u'yw awi. Opy'apiara munepa. Itaju akagyrua nanē imunepa nū. A'eramū u'ywa osowe'em 'ga upe. Ojeafakau etee. Nan tee jane. Jane 'ga rerowiarāmū 'gā amū 'ga rerowiar awi jane momoirukare'ema. ⁹ Najane rereko ty-weawamū rūi ako Janeruwarete 'ga jane mū'ēi 'gā nui ikue. Jane katu'oka te ako 'ga jane mū'ēi 'gā nui ikue. Janeruwarete 'ga jane katu'ogukaa Janejararete 'ga upe, Jejui Kristu 'ga upe. ¹⁰ Jejui 'ga amanū jane katu'okawamū futat. A'eramū jane a'eramū jarewau 'ga pyri jarejemogyau peu futat nakwaparimū ete rūi. 'Ga jewyre'emauwe jaremanūmū jane jarewau 'ga pyri peu futat. Jaremanūme'ēwe 'ga jewyramū jane jarewau 'ga pyri. ¹¹ A'eramū pēē pejewau 'awamū 'ga ruawama mome'wau kwe pe pejejaupe. Aipo mome'ua 'ga rerowiarukaa pejejaupe. Nanuara 'ā pēē iapou pejejemogyau. A'eramū pēē taetu pejejopoa 'ga rerowiar ywyapiukaa pejejaupe.

'Gā neko esage are 'gā mu'akwaapawet

¹² Jejeuwa 'jawe pēē. A'eramū je pē mu'jau mama'e are. Peenup katu katu ki peje'wyrriara 'gā je'ega. Janeruwarete 'ga 'gā amū'ē imonou pē nupe pē'wyrriaramū. A'eramū pēē 'gā je'ega renupa esage. ¹³ Jarejuwarete 'ga je'eg are 'gā pē mu'ei. A'eramū ki pēē 'gā je'eg are pejeapyakau. Peje-poromutaramū 'gā nee nanē nū. Pe'je ki pejeje-jukau esage 'gā nee, pejemu'jara 'gā nee. Pejamue kasi ne. Pēta'wa ki pejejaupe.

¹⁴ Pēē mū peko futat iwewue ma'eramū peje-jopype. A'eramū pēē pejeje'ega iwewue ma'e 'gā

nupe, 'gã wewue awi 'gã momoia. “Pe'je pejewau pejeporowykyau”, pe'je ki 'gã nupe.

Pěẽ mũ nipo pejejorypawamũ pejejemogyau. A'eramũ ki pěẽ aipo 'gã poaa 'gã maku'iu. 'Gã amũ nipo Jejui 'ga rerowiaa inãinãni'ĩ etee. A'eramũ pěẽ 'gã mu'jau 'ga ree, 'ga rerowiar ywyapiukaa 'gã nupe. Peje'eg esage ki 'gã nupe najuejue etee. Pemoywyrafen kasi pejeje'ega 'gã nupe ne. ¹⁵ 'Gã amũ nipo mama'e tywera apou pẽ nupe. A'ere kasi pejepyk 'ga ree ne. Mama'e esagea etee ki peapo pejejaupe. Tesirũmera 'gã nupe nanẽ mama'e esagea etee pěẽ iapou nũ.

¹⁶ Pẽnoryp ete futar iki pejejemogyau. ¹⁷ Au'jeteramũ futat pejeje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe. ¹⁸ “Au'jete mama'ea eremut jee, ki Ku'jyp”, 'jau ki pěẽ 'ga upe. Mama'eaya nipo ojeapou pẽ nupe. A'etea ki pẽku'i etee futat. A'ea Janeruwarete 'ga afutat. Jejui Kristu 'ga ree ojemujat ma'eramũ omuorywa Janeruwarete 'ga afutat.

¹⁹ Pejejeupe Jarejuwarete 'ga 'Agesage je'egauwe ki pemojerowiat pejejemogyau. Au'jeteramũ nipo 'ga 'Agesage je'ega nepeenuwi. A'eramũ noje'egu'jawi pẽ nupe ne. ²⁰ Janeruwarete 'ga je mut je moporogytaukaa pẽ nupe, pejejeupe 'ga amũ 'eramũ ki a'e are peapyaka. ²¹ Pejejeupe 'ga amũ mama'e mome'uramũ ki, “a'jea futat sipo aipo 'ga 'ea?” pe'je ra'ne pejejeupe. A'jea 'eramũ pěẽ a'jea futat erowiaa pejejemogyau. Mama'e a'je'ema 'eramũ pěẽ imoka'jama kamẽsĩete. NaJaneruwarete 'ga 'Agesagea rũi 'ga mu'eukat. ²² Kwaiwete te

'ã mama'e a'wyre'ema. A'ere kasi peapo amũ majepi'i etee miamũ futat ne.

²³ Jarejuwarete 'ga upe ore 'i: “Emopy'ata'wa Tesarūn ipewara 'gã imogyau”, aru'e ore 'ga upe arakou. “Emuesage ki 'gã. Eje'jawe 'gã mogyau esage”, 'jau ore 'ga upe arakou. “Ene amuesage re 'gã tifuwet eme mama'e tywera apo are ajemogyau”, 'jau ore pẽ nee 'ga upe. “Amuesage re 'gã wesageramũ a'jea futat Jejui Kristu 'ga jewyramũ. Nitywi futari nipo 'gã tywera 'gã pype aipo 'ara rupi”, 'jau ore pẽ nee 'ga upe. ²⁴ Janeruwarete 'ga futat 'ã jane mũ'ẽ wemiayuwamũ. 'Ga 'ã jane muesageu jane mogyau oje'jawe. Nomoka'jami futari 'ga u'eawera. U'eawer imũ etee futat 'ga mama'e apou pẽ nupe.

²⁵ Orepytuna 'jawe pẽẽ ore. A'eramũ ki pẽẽ pejeje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe ore ree.

²⁶ Pe'je pejeje'ega Jejui 'ga rerowiaara 'gã nupe jee. “Paulo 'ga oje'ega mua janee: Jaruete te pẽẽ? 'e mua janee”, pe'je ki pejejaupe, pejejomana.

²⁷ Koa ka'arana ki pemogytaayay futat. Jejui 'ga rerowiaara 'gã nemianuwamũ pemogyta, 'jau je pẽ nupe. Aipoa Janejararete 'ga afutat, 'jau je pẽ nupe.

²⁸ Jarejararete 'ga, Jejui Kristu 'ga resagea pẽ nerekoa je afutat.

Kweramũ etee jeremimome'ua.

**Janeruwarete 'Ga Je'eg
New Testament in Kayabí (BR:kyz:Kayabí)**

copyright © 2012 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Kayabí

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Kayabí

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-27

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022
4079b71d-584e-51a5-ad2a-7eb18ed8c7d4